

MODALITĂȚI DE INFLUENȚĂ ASUPRA MASELOR PRIN INTERMEDIUL RELIGIEI

Carolina PERJAN, dr., conf., univ,
Corina PERJAN, studentă

Summary

In this article I tried to discuss about religion. Also I presented here the functions of religion and the influence of religion on peoples life and the hole society. Also here are explode ways of influence of religion on masses and how to lead with I presented the advantages and disadvantages of forming a common thinking, ideas, values and consciousness as unique people.

Religia, credință, cultul religios etc., oare vreodată ne-am pus întrebarea, aceste noțiuni au unul și același conținut, reflectă una și aceeași idee sau, totuși, sunt diferite, cu diferite conținuturi, sau, poate, se completează una pe alta? În ultimul timp, deseori auzim, ne întâlnim cu aceste noțiuni, datorită atacurilor teroriste cunoscute, mediatizate, ca, de exemplu, 11 septembrie, cand doua avioane „conduse” de al-Qaeda au intrat și au pus la pământ turnurile gemene World Trade Center și au ucis peste 3000 de persoane, în septembrie 2004, copiii dintr-o școală din Beslan, din Osetia de Nord (Federația Rusă) sunt luați ostatici de către teroriști, au fost ucisi 334 ostatici, majoritatea copii, pe 11 martie 2004 au avut loc atacurile de la **metroul din Madrid**, în Spania, unde aproape 200 de oameni au fost uciși, Atentatul împotriva revistei Charlie Hebdo, la Paris, la 7 ianuarie 2015 etc. „Autotrii” acestor acte justifică săvârșirea lor teribilă prin credința pe care o împărtășesc. Dar, de fapt, religia este un sistem de credințe (dogme) și de practici (rituri) privind sentimentul *divinității*, credința - fidelitate, devotament, statornicie față de cineva sau de ceva *divin*, cultul religios-omagiu care se aduce *divinității* prin acte religioase, manifestare a sentimentului religios prin rugăciuni și prin acte rituale, totalitatea ritualurilor unei religii.

În pofida diversității abordării acestor noțiuni, axa lor verticală este „divinitatea”. Prin esența sa, divinitatea este o forță creatoare, dar nu distrugătoare, ceea ce, cu siguranța, nu cere jertve sau masacru.

Însă unora li se induce prin diferite credințe false, că, de fapt, acea divinitate cere masacru și ei vor nimeri în rai aducându-se pe sine ca jertve: o femeie sinucigașă se aruncă în aer într-o moschee din interiorul hotelului în Somali, bărbatul sinucigaș de la aeroportul Domodedovo, Moscova etc.

Se știe că religia și știința au împărtășit o lungă istorie de antagonism, scepticism și concesii reciproce. De cele mai multe ori, această istorie a fost expresia conflictului dintre omul religios și omul secular, conflict care s-a reflectat și în domeniul psihologiei. Nu puțini au fost psihologii care au avut o poziție refractară față de religie, considerând-o ca fiind incompatibilă cu studiul științific al sănătății psihice (S. Freud, A. Ellis, W. Watters). Dar au existat și mulți alții care au văzut religia ca pe o sursă a înțelegerii comportamentului oamenilor, a stării psihice, la fel și explicarea lor (C. Jung, G. W. Allport).

Ultimele decenii au adus o schimbare, din partea psihologiei, a atitudinii generale față de religie, datorită interesului crescut al oamenilor față de religie și spiritualitate și a reconsiderării spiritualității ca parte importantă a identității individuale și chiar naționale.

Religia, credința este un component important în viața unui om, un far după care se conduce persoana în luarea tuturor deciziilor din viața proprie.

Analiza literaturii speciale arată că una din funcțiile de bază a religiei în contextul sociopsihologic, fără doar și poarte, este 1. funcția de integrare. Practic, toți cercetătorii au

considerat că anume religia este mijlocul realizării: „unirii”, „coeziunii”, „coordonării”, „sistemizării” și, în fine, a „integrării”. Religia unește indivizii în mase de credincioși. Religiile din toată lumea au contribuit la dezvoltarea unirii a unui număr impunător de mase de credincioși. În așa fel, Imperiul Roman a lichidat diferențele politice și sociale în viața a multor popoare, precum a lichidat și diferențele între religii și a dat naștere creștinismului. Creștinismul, la rândul său, a întărit acele realizări a acestui imperiu, care, altfel, erau sortite dispariției ca și a multor civilizații precedente.

Pentru țările unde domină o direcție religioasă unică este caracteristic identificarea religiei naționale în conștiința maselor. Ideea este numai a poporului și a națiunii sale și se bazează pe credință. Dacă reprezentările religioase dominante nu asigură baza sociopsihologică a integrării naționale, atunci se încearcă renașterea de idei, simboluri, ritualuri a cultelor străvechi. De exemplu, Germania în epoca fascismului, unde propaganda ideilor a nemților – moștenitorii rasei Aryan, urmărea introducerea creștinilor medievali crucificatori, la fel, ritualurile mistice străvechi a cultelor păgâne.

Participarea la ritualurile religioase satisface nevoile oamenilor de a comunica, care se intercalează cu altă funcție sociopsihologică și anume 2. funcția de comunicare a religiei. Deseori centrul comunicării este biserica, moscheile, casele de rugăciuni sau alte locuri de adunări de credincioși. Funcția de comunicare a religiei este un mecanism compensator specific în raport cu fenomenul modern a lumii alienate. Aceasta este legată de manifestarea încă a unei funcții – 3. funcția compensatorie. În general, prin această funcție se subînțelege completarea iluzorică a incapacității oamenilor în anumite etape a dezvoltării de a conduce cu relațiile proprii și sociale. Pe lângă acestea, apare simțul dependenței de puterea socială și se definește cu înțelesul de „alienare”. Aceasta este fixarea activității sociale, este consolidarea propriului produs în putere materială, care ne domină, ieșită de sub controlul nostru, care merge contra așteptărilor și dorințelor noastre, este unul din momentele principale din istoria dezvoltării anterioare. Puterea socială este imaginată de către acești indivizi nu ca forța lor proprie integră, dar una din exterior, despre provenirea și tendințele dezvoltării despre care ei nu știu nimic, ei, respectiv, nu pot domina asupra acestei forțe, dimpotrivă, ultima trece un șir de faze și trepte a dezvoltării, care nu numai sunt dependente de voia și atitudinea oamenilor, dar dimpotrivă, care îndrumă această voință și atitudine (Karl Marx și Friedrich Engels). Prin acesta se manifestă legătura dintre funcția ideologică cu altă, aceea, ca 4. funcția de reglementare se manifestă prin comportamentul real al oamenilor în societate, care creează și susține legile și normele vieții. Se subliniază că funcția de reglementare a religiei este legată nu numai cu reglementarea activității proprii religioase, dar și de toată masa de oameni de zi cu zi.

În final, acele 10 porunci creștine și chiar canoanele șariatului sunt îndreptate spre una și aceeași – spre formarea conștiinței maselor și comportamentul lor. Este clar că cele spuse încă odată subliniază importanța rolului funcției de integrare a religiei. Principalul integrator – bineînțeles este credința.

Religia și-a îndeplinit funcțiile sociale prin mobilizarea unor dispoziții evaluative și efective și răspândirea de motivații adecvate, înglobând un spectru larg de experiențe umane.

Perspectiva funcționalistă consideră că religia contribuie la supraviețuirea societății.

Funcțiile primare ale religiei sunt creația, întărirea, menținerea solidarității sociale și controlul social.

Este bine sau nu, existența religiei în viața unui om? Fiecare decide pentru sine. Pentru că funcțiile religiei expuse mai sus, cu siguranța, întruchipează momente pozitive de integrare, comunicare etc., dar, în același timp, lasă loc și, destul de mare, de a conduce cu masele, de a forma o unică credință. E mult mai ușor să induci o idee, să o dezvolți într-o masă uniformă, cu aceleași valori, cu aceleași credințe. Ferice este acel popor la care divinitatea nu cere jertve și masacru și spre pierire merge acel popor ce cere vice versa.

Bibliografie

1. Neculau, A., Grupul în psihologia socială, în Neculau, A., coord. Manual de psihologie socială, Polirom, Iași, 2003, pp. 129-223.
2. Zani, B., Palmolari, A., Manual de psihologia comunității, Iași, Polirom, Iași, 2003.
3. Ольшанский, Д. Б., Психология масс, СПб. 2001.